

45 Bjärka-Säby

Bjärka-Säby ligger i hjärtat av Eklandskapet. Här hittar du Eklandskapets största koncentration av ekgiganter, i ett hjorthägn från 1600-talet. Godsets vackra omgivningar inbjuder till strövtåg. Följ gärna Östgötaleden som passerar genom området och knyter ihop några av de mest besöksvärda delarna.

Jätteekar vid Fornhemmet, Bjärka-Säby. Foto Jens Johansson

Hjorthagen-Fornhemmet

På den norra sidan av Stångån, intill landsvägen, ligger ett hjorthägn som anlades redan 1660, fast då betydligt större. Det var vanligt att större gods höll sig med en egen djurgård, eller "djurpark". Hjorthagen är landets äldsta djurgård som fortfarande är i bruk. För att understryka den historiska miljön är en del av hägnaden byggd enligt mönster från förr, som en mycket hög trägårdsgård. Från en utsiktsplattform kan man titta in på hjortarna.

Intill hjorthägnen ligger Fornhemmet, en hembygdsgård med äldre byggnader från Bjärka-Säbys olika gårdar. De flyttades hit under 1920-talet, men var

gamla redan då och visar snarare hur det kunde se ut på gårdarna vid mitten av 1800-talet. Här finns också en liten slätteräng. Fornhemmet sköts av Wist hembygdsgörning.

I Hjorthagen och kring Fornhemmet finns Eklandskapets största koncentration av gamla grova ekar. De äldsta torde ha stått här redan innan hjorthägnen anlades. Omkring 35 ekar har en stamdiameter på över en meter och ett dussintal har ett midjemått som överstiger två meter! Följaktligen är området en av de artrikaste lokalerna för sällsynta lavar och insekter knutna till gamla ekar i hela Eklandskapet!

Dovhjortar i Hjorthagen.

Foto Uno Johansson

Slottsparken

Bjärka-Säby kan ståta med två slott. Det äldsta av dem är en vitmålad stenbyggnad vid Stora Rängens strand, uppförd 1632. "Nya slottet" uppfördes under 1790-talet på en kulle ett stenkast därifrån. Norr om slottet utbreder sig en park med öppna färbeatade

gräsytor och ädellövskog. Under det slutna krontaket är skogen lättgången. Östgötaleden följer här en gammal vacker väg längs vattnet till bron över Stångån mot Fornhemmet. Det finns ett sommaröppet café i Nya slottet.

Foto Ingemar Laestadius

Bjärka-Säby nya slott.

Foto Per Lindroth

Hasselns lilla men färgstarka bonblomma är ett tidigt vårtecken.

Bjärka-Säby slätteräng

Östgötaledens sträckning söderut passerar de monumentala ekonomibyggnaderna i tegel från 1874. Efter att ha korsat järnvägen går leden strax förbi en slätteräng. Ängen är en lummig dröm av ek och hassel kring blommande ljusöppna gläntor. Floran är artrik, med typiska ängsväxter som svinrot, klasefibbla, grönvit nattviol, ängsskallra, jungfrulin och darrgräs. Ängen sköts av Naturskyddsföreningen i Linköping och har genom ideella krafter slagits med lie sedan slutet av 1960-talet. Den är därmed en sista rest av de stora arealer slätterängar som präglade landskapet ännu under slutet av 1800-talet.

Åk söderut mot Bestorp och du kommer till Bjärka-Säby. Vid Nya slottet finns en skyltad parkering intill landsvägen. En mindre parkering finns vid vägen till Fornhemmet. Det går också att ställa bilen vid ängen.